

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 51/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Legea nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, republicată.

2.2. Descrierea situației actuale

În România, cadrul juridic de reglementare a măsurilor de prevenire și reducere a risipei alimentare, pe fiecare verigă a lanțului de aprovizionare se circumscrie prevederilor Legii nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, cu modificările și completările ulterioare.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 51/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare a fost reglementat mecanismul de donare, precum și alte măsuri pe care operatorii economici aveau posibilitatea de a le întreprinde în acest scop.

Potrivit Comisiei Europene pierderile și risipa de alimente sporesc riscul de insecuritate alimentară și afectează mediul.

Reducerea risipei de alimente este necesară în lupta cu schimbările climatice. Aceasta este responsabilă de circa 16% din totalul emisiilor de gaze cu efect de seră din sistemul alimentar al UE. Conform Organizației pentru Alimentație și Agricultură, producerea și transportul alimentelor care sunt ulterior aruncate reprezintă 8% din emisiile de gaze cu efect de seră globale.

Printre obiectivele strategiei „De la fermă la consumator” se numără etichetarea mai clară a datelor de expirare pentru a contribui la reducerea risipei alimentare. În cadrul acestei strategii, Comisia va investiga, de asemenea, pierderile de alimente de-a lungul întregului lanț de aprovizionare cu alimente.

Date fiind preocupările existente la nivelul instituțiilor europene privind îndeplinirea obiectivului de dezvoltare durabilă al Organizației Națiunilor Unite de a reduce la jumătate, până în 2030, risipa de alimente pe cap de locuitor, România, în calitate de parte semnatară a Acordului de la Paris încheiat la 12 decembrie 2015, care a confirmat, alături de celelalte state membre UE, precum și de statele membre ale Organizației Națiunilor Unite (ONU), atingerea obiectivului de reducere cu 50% a risipei de alimente, până în anul 2030, prevăzut în Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, a adoptat în anul 2016 un cadru juridic voluntar.

Însă lipsa reglementării risipei alimentare, la nivel european, coroborată cu caracterul voluntar al Legii nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, republicată, la nivel național și interesul scăzut al operatorilor economici de a se implica în mecanismul de donare de alimente, a determinat modificarea/completarea/amendarea cadrului juridic specific diminuării risipei de alimente.

Astfel, cadrul juridic național specific diminuării risipei de alimente, reprezentat de Legea nr. 217/2016, republicată, cu modificările și completările ulterioare a fost amendat prin Legea nr. 49/2024 pentru modificarea și completarea Legii nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 225 din 18.03.2024, în scopul creșterii eficienței implementării acestuia.

Elementul definitoriu adus prin Legea nr. 49/2024 constă în introducerea caracterului obligatoriu pentru toți operatorii din sectorul agroalimentar de a întreprinde cel puțin două măsuri de prevenire a risipei alimentare, în vederea îndeplinirii obiectivelor de dezvoltare durabilă asumate, la nivel european și internațional, de către România.

2.3. Schimbări preconizate

Prezentul proiect de hotărâre, modifică și înlocuiește Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 51/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 08 februarie 2019.

Prin prezentul act normativ se urmărește eficientizarea măsurilor de aplicare a prevederilor Legii nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, republicată, prin introducerea pe de o parte, a obligativității pentru toți operatorii din sectorul agroalimentar de a întreprinde măsuri de prevenire și diminuare a risipei de alimente, precum și de stabilire, pe de altă parte, pentru autoritățile abilitate, de noi atribuții, astfel:

- sporirea gradului de conștientizare/responsabilizare a operatorilor economici asupra stringenței/necesității de a se implica în lupta împotriva risipei alimentare;
- creșterea cantității de alimente ce fac obiectul transferului cu titlu gratuit;
- elaborarea *Strategiei naționale pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare*, potrivit art. 7 alin. (4) din Legea nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, republicată;
- se va asigura o gestionare și monitorizare eficientă a măsurilor de prevenire și reducere a risipei alimentare, prin crearea *Platformei naționale pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare*, până la data de 30 iunie 2025, potrivit art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, republicată;
- a fost introdusă obligativitatea de a lua măsuri concrete, potrivit art. 2 și art. 3 din Legea nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, republicată, pentru reducerea risipei de alimente la nivel național; proiectul de act normativ instituie norme privind transferul cu titlu gratuit al alimentelor către operatorii receptori și consumatorii finali.

- se va urmări atingerea obiectivului de reducere cu 50% a risipei de alimente, până în anul 2030, prevăzut în Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă.

De asemenea, începând cu anul 2026, pentru operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, republicată, se instituie obligația raportării, după cum urmează:

- să încarce, până la data de 31 martie pentru perioada cuprinsă în intervalul 1 ianuarie - 31 decembrie a anului precedent, în Platforma națională pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare, planurile anuale de diminuare a risipei alimentare;

- să încarce, până la data de 31 martie pentru perioada cuprinsă în intervalul 1 ianuarie - 31 decembrie a anului precedent, în Platforma națională pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare, rapoartele anuale privind cantitatea alimentelor care au făcut obiectul transferului cu titlu gratuit, pentru agenții economici recunoscuți ca operatori receptori, modelul raportului este prevăzut în anexa 2 la normele metodologice;

- să încarce, până la data de 31 martie pentru perioada cuprinsă în intervalul 1 ianuarie - 31 decembrie a anului precedent, în Platforma națională pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare, rapoartele anuale privind cantitatea și valoarea alimentelor care au făcut obiectul transferului cu titlu gratuit, pentru agenții economici recunoscuți ca operatori donatori, conform modelului prevăzut în anexa 3 la normele metodologice.

Având în vedere faptul că prin această modificare nu sunt afectate raporturi sau situații juridice născute sub vechea reglementare, care nu și-au produs în întregime efectele până la data intrării în vigoare a acestei modificări, nu este necesar ca prezentul proiect de act normativ să conțină dispoziții tranzitorii.

2.4. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Nu este cazul.

3.2. Impactul social

Creșterea cantității de alimente donate, prin măsurile de eficientizare aplicate, în special către persoanele asistate social, va avea un efect pozitiv asupra calității vieții și sănătății acestora, prin diversificarea surselor de protecție pentru acestea, care vor putea beneficia de produse alimentare donate.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Optimizarea planificării producției, în scopul limitării producerii de alimente în exces și a diminuării risipei de alimente.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Obligația operatorilor economici de a întreprinde măsuri de prevenire/diminuare a risipei de alimente va contribui la atingerea obiectivelor la care a aderat și România.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Eficientizarea măsurilor de prevenire și diminuare a risipei de alimente va conduce la diminuarea deșeurilor alimentare, factor generator de risipă a tuturor resurselor utilizate în producerea hranei, ceea ce va avea ca efect protejarea resurselor naturale: pământ, apă, energie, materie primă și a mediului contribuind la reducerea emisiilor de CO₂ și a poluării.

Potrivit Organizației pentru Alimentație și Agricultură, producerea și transportul alimentelor care sunt ulterior aruncate reprezintă 8% din emisiile de gaze cu efect de seră globale, astfel încât reducerea risipei de alimente este responsabilă de circa 16% din totalul emisiilor de gaze cu efect de seră din sistemul alimentar al UE.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit						
2. impozit pe venit						
1. bugete locale	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugete locale:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat						

b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: Nu este cazul						
4.8. Alte informații Nu este cazul						

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Aprobarea prin Hotărâre a Guvernului a Strategiei naționale pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare.

Aprobarea prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale a Metodologiei de colectare, centralizare și prelucrare a datelor privind risipa alimentară.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE

Nu este cazul.

5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ a fost transmis pentru punct de vedere către **toate** asociațiile, federațiile, patronatele din industria alimentară, cât și operatorilor receptori recunoscuți de MADR, în baza legii. Organizațiile/federațiile/patronatele din sectorul agroalimentar, precum și sectorul ONG din domeniul asistenței sociale, au fost consultate ținându-se cont de implicarea în mecanismul de donare și de faptul că acestea cunosc modul de derulare a activităților specifice care intră în componența acestui mecanism.

De asemenea, a fost constituit un grup de lucru cu reprezentanți ai: Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerului Finanțelor, Ministerului Sănătății, Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul.

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Se avizează de Consiliul Legislativ și Consiliul Economic și Social.

6.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Au fost respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată. Acțiunea de informare s-a făcut prin afișarea pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, www.madr.ro, proiectul de act normativ fiind postat la data de 15.05.2024.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Reducerea risipei de alimente contribuie la îmbunătățirea situației economice a gospodăriilor fără a scădea nivelul de trai.

7.3. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Instituția publică responsabilă cu implementarea măsurilor cuprinse în prezentul act normativ este Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

8.2. Alte informații

Nu este cazul.

În acest sens, a fost elaborat prezentul proiect de hotărâre a Guvernului pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 51/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, pe care îl supunem spre adoptare.

MINISTRUL AGRICULTURII

ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Florin – Ionuț BARBU

Avizăm favorabil:

VICEPRIM-MINISTRU

Marian NEACȘU

**MINISTRUL MEDIULUI, APELOR ȘI
PĂDURILOR**

Mircea FECHET

**PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII
NAȚIONALE SANITARĂ VETERINARĂ ȘI
PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR**

Alexandru Nicolae BOCIU

**p. PREȘEDINTELE
AUTORITĂȚII NAȚIONALE
PENTRU PROTECȚIA
CONSUMATORILOR**

Vp. Sebastian Ioan HOTCA

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII

Alexandru RAFILA

MINISTRUL FINANȚELOR

Marcel – Ioan BOLOȘ

**MINISTRUL JUSTIȚIEI
Alina-Ștefania GORGHIU**